

JAARVERSLAG 2008

Rekenkamer Zeeland
Middelburg, maart 2009

JAARVERSLAG 2008

REKENKAMER ZEELAND:

Leden:

mr. J.J.I. Verburg (voorzitter)
dr. P. Castenmiller
drs. A.B.C. de Klerck

Medewerkers:

drs. M.F. Blommaert
drs. L.M.E.C. Lommers
E.E.I.A. Dombi

Secretariaat:

Postadres: Postbus 6001
4330 LA Middelburg
Telefoon: 0118 – 631355
E-mail: rekenkamer@zeeland.nl
Website: www.rekenkamerzeeland.nl

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de rekenkamer Zeeland over het jaar 2008. In 2008 hebben we de lijn waarin we de samenwerking opzochten doorgezet in een concreet samenwerkingsproject binnen de provincie. In samenwerking met de gemeentelijke rekenkamercommissies van Borsele, Terneuzen en Vlissingen het vooronderzoek "Zeeuwse Havens" naar buiten gebracht.

Daarnaast is het onderzoek "werkgelegenheid" gepubliceerd.

Tenslotte heeft de rekenkamer een evaluatie laten uitvoeren naar het eigen functioneren. Dit hing mede samen met het afronden van het eerste onderzoeksprogramma 2006-2008. Het jaar hebben we afgesloten met de presentatie van ons nieuw meerjarige onderzoeksprogramma 2009-2011.

In dit jaarverslag treft u het verslag van deze en andere werkzaamheden aan.

Mr. J.J.I. Verburg
Voorzitter Rekenkamer Zeeland

INHOUDSOPGAVE

<u>VOORWOORD.....</u>	<u>3</u>
<u>1. AFGERONDE ONDERZOEKEN IN VOORGAANDE JAREN</u>	<u>5</u>
1.1 DOORWERKING AANBEVELINGEN.....	5
1.2 HET PROCES VAN SUBSIDIEVERSTREKKING.....	6
1.3 BOEK EN BANK VERBONDEN, DE BIBLIOSERVICEBUS	7
1.4 JEUGDZORG.....	7
1.5 WERKGELEGENHEID	8
<u>2 AFGEROND IN 2008.....</u>	<u>10</u>
2.1 VOORONDERZOEK ZEEUWSE HAVENS.....	10
2.2 WERKGELEGENHEID/ECONOMIE	11
2.3 VOORONDERZOEKEN IN KRINGVERBAND	12
2.4 OPENBAAR VERVOER.....	13
2.5 ONDERZOEKSPROGRAMMA 2009-2011	13
<u>3 LOPENDE ONDERZOEKEN</u>	<u>14</u>
3.1 NATIONAAL LANDSCHAP ZUIDWEST ZEELAND.....	14
3.2 BEHEER EN ONDERHOUD KUNSTWERKEN EN VERHARDINGEN	14
3.3 HANDREIKING VERZELFSTANDIGING ZEEUWSE HAVENS.....	15
<u>4 BEDRIJFSVOERING</u>	<u>16</u>
4.1 FUNCTIEBESCHRIJVINGEN BUREAU REKENKAMER	16
4.2 EVALUATIE FUNCTIONEREN REKENKAMER	16
4.3 FINANCIËN	16
4.4 PERSONEEL	17
<u>5 SAMENWERKING</u>	<u>18</u>
5.1 VERZOEK REKENKAMERCOMMISSIE SLUIS	18
5.2 ZEEUWSE REKENKAMERDAG.....	18
5.3 SAMENWERKING ZUIDELIJKE REKENKAMER	19

1. Afgeronde onderzoeken in voorgaande jaren

Hoewel het jaarverslag de werkzaamheden van 2008 beschrijft is het zinvol om stil te staan bij de doorwerking van eerdere onderzoeken.

In dit hoofdstuk wordt dan ook stilgestaan bij de vraag wat er met de aanbevelingen uit eerdere onderzoeken van de rekenkamer is gebeurd.

De gegevens zijn grotendeels gebaseerd op gegevens van de auditfunctie binnen de provincie die formeel belast is met het volgen van de implementatie van de aanbevelingen van de rekenkamer. Naast deze gegevens monitoren de medewerkers de beleidsvelden op hoofdlijnen door middel van de relevante beleidstukken en het volgen van de commissie- en statenvergaderingen.

De gegevens van de auditfunctie zijn overgenomen voor zover het hier om feitelijke gegevens gaat. Uitspraken over de implementatie van aanbevelingen door de auditfunctie zijn niet overgenomen indien geen feitelijke informatie daarbij verstrekt is. Deze vergen immers nader onderzoek, hetgeen buiten de scope van dit jaarverslag valt.

Daarnaast zijn eigen observaties door de rekenkamer toegevoegd.

1.1 Doorwerking aanbevelingen

In het onderzoek "doorwerking aanbevelingen uit 2006" werd aandacht besteed aan het doen van aanbevelingen en het implementeren van aanbevelingen.

Aanbevelingen

- Wijs binnen PS en DT personen aan die verantwoordelijk zijn voor de implementatie van aanbevelingen en de evaluatie van de implementatie. Deze personen vormen zowel voor PS als de Rekenkamer de eerste aanspreekpunten. Zij zijn ook verantwoordelijk voor het delen van deze kennis in de organisatie.
- Rapporteer systematisch en halfjaarlijks binnen de organisatie en aan PS en de Rekenkamer hoe aanbevelingen geïmplementeerd worden en hoe ver de implementatie is gevorderd.

Stand van Zaken

Zoals we al in het jaarverslag 2007 meldden is gedeputeerde Van Waveren bestuurlijk belast met de voortgang van de implementatie van aanbevelingen; op ambtelijk niveau is dat de auditfunctie.

In het kader van wijzigingen in de planning- en controlcyclus is besloten om bij de jaarrekening te rapporteren over de voortgang van de implementatie van aanbevelingen.

1.2 Het proces van subsidieverstreking

In deze paragraaf wordt ingegaan op de vraag hoe de aanbevelingen uit het onderzoek "subsidies" uit 2006 zijn opgepakt. Daarover is al gerapporteerd in het jaarverslag van 2007. Onderstaand worden enige aanvullingen gegeven.

Aanbevelingen

- Bij het opstellen van een nieuwe subsidieverordening dient eenduidig vastgesteld te worden wat de juridische en financiële basiseisen zijn die gesteld worden aan het subsidieproces. De afdelingen FEZ en KJB dienen daarbij het voortouw te hebben. Deze basiseisen vormen het fundament van de verordening.
- Nadat is vastgesteld wat de basiseisen zijn dient een vereenvoudiging van de verordening plaats te vinden die recht doet aan de pragmatische stijl zoals die in de praktijk wordt gehanteerd (geen eindeloze regelgeving als de meeste regels uiteindelijk niet belangrijk lijken te zijn, interne deregulering). De beleidsdirecties hebben hierbij het voortouw.
- De dossiervorming dient uniform te zijn en compleet. Een projectgroep stelt een plan van aanpak op.
- Gemonitord moet worden op bedrijfsvoeringsaspecten welke knelpunten zich tijdens het proces van subsidieverstreking voordoen.
- Het College van Gedeputeerde Staten verricht een jaar na inwerkingtreding van de nieuwe ASV onderzoek naar het proces van subsidieverstreking in de praktijk.

Stand van Zaken

De nieuwe subsidieverordening is ingegaan per 1 januari 2007.

In 2008 is gewerkt aan een aantal nieuwe aanvullende hoofdstukken in het Algemeen Subsidiebesluit (ASB). Dit vindt plaats in een samenwerking tussen KJB, FEZ en de beleidsdirectie. Bij het vormgeven van nieuwe hoofdstukken worden de subsidieregels zo eenvoudig, helder en effectief mogelijk opgesteld (juridisch en financieel). De hoofdstukken zullen in 2009 worden toegevoegd aan het ASB. Voor de subsidieregels die van kracht zijn, zijn inmiddels checklists gemaakt om de rechtmatigheid te waarborgen. Er zijn ook afspraken gemaakt tussen FEZ en de beleidsafdelingen over het gebruik van de checklists.

In 2008 is gestart met het ontwikkelen van Corsa Case. Dit is een workflowsysteem voor subsidieverstreking. Dit is een aanzet tot digitalisering van de subsidieverstreking. Vooralnog is het fysieke dossier leidend.

In 2008 is in het ASB een hoofdstuk opgenomen inzake subsidiëring in het kader van Beleidsprogrammering Sociale Zorg. In 2009 zal een aantal bestaande verordeningen onder het ASB worden gebracht. Een aantal subsidieverordeningen komt in 2009 te

vervallen, waarmee beoogd wordt de regelgeving voor de aanvragers te verhelderen. Daarnaast vindt afstemming plaats met de aanvrager voordat beschikking met de subsidieverlening wordt verstuurd. Dit wordt als zinvol ervaren door de subsidieontvangers en de werkwijze zal dan ook in 2009 worden voortgezet. Het gebruik van de checklists wordt gecontroleerd. In 2008 is een start gemaakt met het verbeteren van de totstandkoming van budgetsubsidies (inclusief prestatieafspraken) aan gelieerde instellingen. In 2009 zal dit worden voortgezet. In 2008 zijn de achterstanden in de subsidievaststelling ingelopen.

De evaluatie van het proces van subsidieverstrekking door de auditfunctie is inmiddels gestart. Voor de zomer 2009 zullen de resultaten gepresenteerd worden.

1.3 Boek en Bank verbonden, de biblioservicebus

De voornaamste aanbevelingen van dit onderzoek uit 2007 richtten zich op het borgen van de lange termijn en het verbinden van beleid en concrete projecten

Aanbevelingen

- Borg het project op langere termijn bij de start van een project.
- Operationaliseer doelstellingen zoals sociale cohesie en leefbaarheid platteland zowel in opzet als in uitvoering als bij de evaluatie.

Stand van zaken

Wij zien zowel vanuit de organisatie als ook vanuit de Provinciale Staten een toenemende aandacht voor het operationaliseren van beleidsdoelstellingen. Zo is bijvoorbeeld bij de behandeling van de jaarrekening 2007 in Provinciale Staten een motie aangenomen over verbetering van de SMART-doelstellingen. Dit heeft geleid tot een verbeterslag bij de opstelling van de programmabegroting 2009. Ook bij de invulling van nieuwe beleidsnota's (zoals PVVP, Cultuur en PSEB) is meer aandacht besteed aan het SMART formuleren van de meerjarige doelstellingen.

1.4 Jeugdzorg

In 2007 werd eveneens het onderzoek Jeugdzorg gepresenteerd. De aanbevelingen richtten zich vooral op het benaderen van het jeugdzorgbeleid vanuit een bredere maatschappelijke context en minder vanuit een instrumentele benadering.

Aanbevelingen

- Leg in het beleid de relatie met de Zeeuwse situatie (en verbindt doelen, voornemens, activiteiten en financiën)

- Geef inzicht in consequenties van beleidskeuzes
- Prioriteer en stel doelen t.a.v. (incidentele) subsidieverstrekking
- Bewaak voortgang en monitor op het niveau van maatschappelijke resultaten en effecten
- Maak afspraken over opvang Zeeuwse cliënten buiten de provincie
- Maak afspraken met betrokken partijen over proces van besluitvorming (interactief proces)

Stand van zaken

In de rapportage door de audit wordt voornamelijk verwezen naar het beleidskader jeugdzorg 2009-2012 en wordt geconcludeerd dat het merendeel van de aanbevelingen daarmee is afgerond. Wij kunnen deze conclusies niet onderschrijven zonder uitgebreider nader onderzoek of zonder meer concrete gegevens. Volstaan wordt in dit jaarverslag met de constatering dat we meer dan in het verleden de maatschappelijke context naar voren zien komen in het jeugdzorgbeleid en dat meer dan in het verleden aandacht is voor het formuleren van indicatoren en monitoring, het model van result-based accountability (RBA) is daarvan een voorbeeld. In het volgende jaarverslag zal op de implementatie van de aanbevelingen uitgebreider worden ingegaan.

1.5 Werkgelegenheid

In 2008 werd het onderzoek "werkgelegenheid" gepubliceerd. Qua timing viel dit samen met de voorbereiding voor het nieuwe PSEB 2009-2012. Vandaar dat al in dit jaarverslag aandacht wordt gegeven aan de opvolging van de aanbevelingen.

Aanbevelingen

- Stel reeds bij het opstellen van beleidsplannen vast op welke manier de effectiviteit gemeten gaat worden, welke informatie hiervoor nodig is en hoe deze informatie verkregen kan worden.
- Breng op systematische wijze de succes- en faalfactoren van projecten in kaart.
- Maak leerervaringen van individuen beschikbaar voor leren door de organisatie.
- Ontwikkel een integraal systeem waaruit de benodigde informatie ten behoeve van verantwoording, monitoring en effectiviteitsanalyse op elk niveau (maatregel, project, cluster) gedestilleerd kan worden.
- Organiseer en zet in op een collectief gedeeld gevoel van urgentie. Stel een helder toekomstprofiel van Zeeland op.

Stand van Zaken

In het concept PSEB 2009-2012 is een maatschappelijk effect geformuleerd waarbij een drietal hoofdindicatoren zijn vastgesteld (werkgelegenheid, werkloosheid, toegevoegde waarde). Vervolgens zijn voor alle 8 de programma's doelstellingen met

indicatoren geformuleerd. Ieder jaar wordt een jaarplan met acties per programma opgesteld. De monitoring zal plaatsvinden door het jaarlijks verschijnen van een voortgangsrapportage.

Bij de uitvoering van het sociaal-economische beleid in de periode 2009-2012 is het voornemen dit in elk geval bij de grotere projecten te doen. Bij kleinere projecten vindt dit veelal op meer impliciete wijze plaats.

Binnen de afdeling Economie en de directie E&M en met andere directies vindt regelmatig overleg plaats over lopend en nieuw beleid. Bij deze overleggen is sprake van uitwisseling van leerervaringen met als doel activiteiten zo succesvol mogelijk uit te voeren.

De aanbeveling met betrekking tot het integrale monitorsysteem is nog niet opgepakt.

In het concept PSEB 2009-2012 is een hoofdstuk gewijd aan de ambitie voor de toekomst (welk toekomstprofiel staat de Provincie voor ogen). Deze toekomstvisie is afgezet tegen de huidige situatie en levert een sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen beeld op t.a.v. het sociaal-economisch beleid. Uit deze analyse volgen diverse beleidsopgaven die in combinatie met de huidige economische situatie de urgentie onderstrepen volgens de provincie.

2 Afgerond in 2008

2.1 Vooronderzoek Zeeuwse Havens

Doel vooronderzoek

De gezamenlijke rekenkamercommissies van de gemeenten Borsele, Terneuzen en Vlissingen en de Provincie Zeeland hebben in de periode januari-mei 2008 een voorstudie naar de Zeeuwse Havens verricht.

De voorstudie was gericht op het formuleren van doelstelling en vraagstellingen voor een eventueel onderzoek. Dit alles om de besturen van de rekenkamers in de gelegenheid te stellen om een besluit te nemen over het al dan niet starten van een onderzoek en over de richting van het onderzoek.

Op basis van deze studie zijn potentiële onderzoeksonderwerpen verkend.

Het was geen rekenkamerrapport in traditionele zin. Wel is een ambtelijke verificatieronde gehouden om de volledigheid en de juistheid van de inhoud van dit rapport te toetsen.

De rekenkamers waren van mening dat, gezien de voornemens van verzelfstandiging van ZSP, dit rapport onderdeel kan zijn van de gedachte- en besluitvorming in dat traject. Dit los van de vraag of en op welke wijze eventueel vervolgonderzoek door de rekenkamers zou plaatsvinden.

Het rapport bevatte een globale beschrijving van het ontstaan, de inrichting en het functioneren van ZSP en ESM en van de besluitvorming over deze onderwerpen. Op basis van deze studies werden de volgende vier scenario's voor vervolgonderzoek aangegeven.

1. Bestuurlijk scenario

Hoe hebben de bij ZSP betrokken colleges, raden en staten sinds 2002 invulling gegeven aan hun rol en welke lessen vloeien hieruit voort voor het verder invullen en uitbouwen van deze rollen in het kader van het dualisme?

2. Beleid

Hoe is het beleid rond de oprichting en uitbouw van ESM tot stand gekomen, hoe hebben ZSP en Havenbedrijf Rotterdam de uitvoering ter hand genomen en wat waren de effecten en resultaten van de samenwerking?

3. Rechtsvorm ZSP en ESM

In hoeverre is de rechtsvorm oorzaak voor een geconstateerd gebrek aan succes van de samenwerking in ESM. Daarbij kan een vergelijking met samenwerkingsvormen met betrekking tot havens elders in de wereld gemaakt worden. Nagaan hoe de publieke functie van de havens bij privatisering kan worden gewaarborgd. Nagaan in hoeverre de rechtsvorm een goede taakinvulling door colleges, raden en staten belemmert.

4. De financiële risico's van de samenwerking in ESM

Welke bedragen hebben beide partijen geïnvesteerd in de samenwerking (zowel financieel als in middelen zoals gronden en personele inzet)? Welk deel hiervan is risicovol en wat zijn de financiële gevolgen bij eventuele ontbinding van de samenwerking in ESM? Hoe kunnen raden en staten invloed op deze kosten uitoefenen?

Behandeling in raden en staten en vervolg

Dit vooronderzoek is besproken in de commissie Economie en Mobiliteit van 1 september 2008. In de vergadering van Provinciale Staten van 13 september 2008 is het besluit genomen de rekenkamer te verzoeken onderzoek te doen naar de financiële risico's van de samenwerking van Zeeland Seaports. Bij brief van 25 september 2008 ontvingen we dit verzoek.

Naar aanleiding van dit verzoek en na ampel beraad zijn wij tot de conclusie gekomen dat een gedegen rekenkameronderzoek naar dit onderwerp niet mogelijk zou zijn op een termijn waarbij de uitkomsten nog relevant zouden kunnen zijn voor het besluitvormingsproces rond de verzelfstandiging. Daarmee viel de mogelijkheid van een dergelijk onderzoek af hoewel wij daar in beginsel positief tegenover stonden.

Wij hebben vervolgens gezocht naar een mogelijkheid om binnen de relevante termijnen PS toch te kunnen ondersteunen in hun besluitvormingsproces. Naar onze mening zou dat mogelijk zijn door het opstellen van een handreiking ten behoeve de besluitvorming over verzelfstandiging. Doel van deze handreiking was om statenleden te informeren over keuzes, stappen en mogelijkheden in en bij verzelfstandigingsprocessen en de consequenties van keuzes zichtbaar te maken. In november 2008 is de rekenkamer gestart met het opstellen van de handreiking. Dit voornemen is neergelegd in een brief aan Provinciale Staten van 26 oktober 2008.

De gemeentelijke rekenkamercommissies hebben de resultaten van het vooronderzoek eveneens aan hun gemeenteraden voorgelegd. De raden waren echter van mening dat verder onderzoek niet gewenst zou zijn. Vervolgens hebben de rekenkamercommissies besloten verder niet actief betrokken te zijn bij het vervolg, het opstellen van de handreiking. Ze ondersteunden het initiatief echter wel.

Voor de uitvoering van deze opdracht is gebruik gemaakt van de expertise van Mw. Dr. S. van Thiel van de Erasmusuniversiteit vanwege haar kennis op het terrein van verzelfstandigingen in het publiek domein.

2.2 Werkgelegenheid/Economie

Economie/Werkgelegenheid

In mei 2008 werd het onderzoek naar economie/werkgelegenheid gepresenteerd. Het belang van dit onderwerp werd mede onderstreept door de aandacht voor het rapport bij het verschijnen. De voornaamste aanbevelingen waren:

- Stel reeds bij het formuleren van beleidsplannen vast hoe effectiviteit gemeten gaat worden en welke informatie hiervoor nodig is.
- Breng op gesystematiseerde wijze de succes- en faalfactoren van projecten in kaart.
- Ontwikkel een integraal monitorsysteem dat gebruikt kan worden voor o.m. verantwoording.
- Organiseer en zet in op een collectief gedeeld gevoel van urgentie. Stel een helder toekomstprofiel van Zeeland op.

Voor een overzicht van de wijze waarop de provincie deze punten heeft opgepakt verwijzen wij naar paragraaf 1.5.

2.3 Vooronderzoeken in Kringverband

De provinciale rekenkamers zijn verenigd in de zogenaamde Kring van provinciale rekenkamers. In 2008 zijn een tweetal vooronderzoeken afgerond die in gezamenlijk kringverband zijn gedaan. Het eerste betreft “ruimtelijke ordening” en het andere “onderhoud wegen”.

Het doel van deze onderzoeken was het formuleren van mogelijke onderzoeksvragen. Beide onderzoeken blijven binnen de thematiek van de onderwerpen die in het meerjarig onderzoeksprogramma 2006 - 2008 waren aangekondigd. Dit waren de onderwerpen “prioritering infrastructurele werken” en “Vitaal Platteland”. Voor beide onderwerpen gold dat wij van mening waren dat de doelmatigheidswinst en eventuele vergelijkbaarheid als gevolg van de samenwerking opweegt tegen de bijstelling van de onderwerpen. Dit is bij brief van 22 november 2007 aan Provinciale Staten gemeld.

In de Kring van provinciale rekenkamers was men geen voorstander van het publiceren van deze onderzoeksrapporten. Hoewel hier zeker argumenten voor aan te voeren zijn had de rekenkamer Zeeland er de voorkeur aan gegeven als dit wel was gebeurd. Het voornaamste argument om niet te publiceren was dat er geen hoor en wederhoor bij de totstandkoming van deze rapporten heeft plaatsgevonden. De binnen Kringverband gemaakte afspraken zijn doorslaggevend geweest voor het besluit niet te publiceren.

De ervaring met het gezamenlijk (laten) uitvoeren van dergelijke vooronderzoeken zijn echter zeker positief omdat de kosten die met een dergelijk omvangrijk vooronderzoek gemoeid waren relatief beperkt waren en tegelijkertijd provinciale vergelijkingen mogelijk maakte.

Voortvloeiend uit deze onderzoeken zijn in 2008 een tweetal onderzoeken gestart (zie paragrafen 3.1 en 3.2).

2.4 Openbaar Vervoer

Voor 2008 stond tevens het onderzoek “openbaar vervoer” gepland. Hoewel de onderzoeksopzet al in grote lijnen gereed was, is besloten het onderzoek niet uit te voeren. De reden daarvoor was dat we ons wilden richten op het systeem van derdebetalers in het openbaar vervoer. Bij de startgesprekken met medewerkers van de provincie bleek echter dat de provincie zelf een nagenoeg vergelijkbaar project recent had opgestart. Besloten is toen om het onderwerp van de agenda af te voeren. Overigens sluiten wij niet uit dat naar aanleiding van bijvoorbeeld actuele ontwikkelingen of de uitkomsten van het project we op een later moment dit onderwerp opnieuw zullen agenderen.

2.5 Onderzoeksprogramma 2009-2011

In het onderzoeksprogramma 2006-2008 hadden we de volgende beleidsvelden aangeduid als onderzoeksthema's: Werkgelegenheid(2008), Jeugdzorg(2007), Concessieverlening openbaar vervoer, prioritering infrastructurele projecten, vitaal platteland, haven aan de Westerschelde (2008).

Zoals aangegeven is besloten af te zien van het onderzoek "openbaar vervoer" (zie paragraaf 2.4) de onderwerpen “Vitaal Platteland” en “prioritering infrastructurele projecten” zijn ietwat anders ingevuld (zie paragraaf 2.3).

Het werken met een meerjarig onderzoeksprogramma dat tevens enige ruimte biedt om in te spelen op de actualiteit is de rekenkamer goed bevallen.

In december is dan ook een nieuw meerjarig onderzoeksprogramma (2009 – 2011) gepresenteerd. Het bevat de volgende onderwerpen:

- Economie: Promotie en acquisitie
- Onderwijs/arbeidsmarkt
- Samenhang in het sociaal beleid
- Cultuur
- Water
- Bedrijfsvoering
- Vervolgonderzoek

3 Lopende onderzoeken

3.1 Nationaal Landschap Zuidwest Zeeland

Voor de uitvoering van het onderzoek is het onderzoeksbureau Research voor Beleid gevraagd.

De volgende vraagstelling is geformuleerd voor het onderzoek Nationale Landschappen:

Welke voorwaarden zijn aanwezig voor een doeltreffend beleid van de provincie Zeeland ten aanzien van het Nationaal Landschap Zuidwest Zeeland?

Communicatiestrategie:

Omdat communicatie een cruciale rol speelt in het ruimtelijke ordeningsbeleid zal in dit onderzoek apart aandacht aan dit aspect worden besteed. Het gaat daarbij zowel om de communicatie tussen de verschillende bestuurslagen als de communicatie tussen bestuur en burger. De communicatiestrategie en –uitvoering zal getoetst worden aan tijdigheid, volledigheid, betrouwbaarheid (consistentie) en transparantie. Naar verwachting zal eind 2009 het onderzoek gepubliceerd kunnen worden.

In dit onderzoek zal worden samengewerkt met de rekenkamer Oost-Nederland, die een vergelijkbaar onderzoek uitvoert in 2009.

3.2 Beheer en onderhoud kunstwerken en verhardingen

Voor de uitvoering van het onderzoek is gebruik gemaakt van de expertise van de faculteit construerende technische wetenschappen van de universiteit Twente.

De centrale vraagstelling bij dit onderzoek was:

Hoe doeltreffend is het en onderhoud van verhardingen en kunstwerken door de Provincie Zeeland?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden is naar drie onderdelen van infrastructuurmanagement gekeken:

- Het beleid ten aanzien van beheer en onderhoud
- Het beheer- en onderhoudsproces
- De onderhoudssituatie van de infrastructuur

Daarnaast is apart aandacht besteed aan de vraag hoe deze drie onderdelen worden afgestemd.

Rond de zomer van 2009 zullen de resultaten van het onderzoek worden gepubliceerd.

3.3 Handreiking Verzelfstandiging Zeeuwse Havens

Als vervolg op het vooronderzoek Zeeuwse Havens is de rekenkamer Zeeland in 2008 gestart met een handreiking over de komende verzelfstandiging van Zeeland Seaports (ZSP) aan Provinciale Staten (zie ook paragraaf 2.1).

De rekenkamer besloot tot deze handreiking omdat de op handen zijnde verzelfstandiging van ZSP en het voorgenomen tijdpad het onmogelijk maakten een regulier rekenkameronderzoek tijdig gereed te hebben. Volgens planning zal de besluitvorming over verzelfstandiging namelijk nog voor het zomerreces van 2009 plaatsvinden.

De handreiking is geen advies om wel/niet te besluiten tot verzelfstandiging van ZSP maar beschrijft aan welke onderwerpen of overwegingen aandacht besteed moet worden voordat een besluit over verzelfstandiging genomen kan worden. In die zin is sprake van een onderzoek met een duidelijk ander karakter dan de reguliere rekenkameronderzoeken. De handreiking is conform de planning in februari 2009 verschenen.

4 Bedrijfsvoering

4.1 Functiebeschrijvingen bureau rekenkamer

In 2008 zijn de functies van het bureau van de rekenkamer beschreven. Dit heeft geresulteerd in een ambtelijk advies ten aanzien van de waardering. Het bestuur van de rekenkamer Zeeland heeft besloten om over dit vraagstuk advies in te winnen bij een derde, onafhankelijke partij. Het bestuur van de rekenkamer heeft daartoe Alons & Partners Consultancy gevraagd om een functieonderzoek te verrichten naar de functies van de ambtelijke medewerkers. Over de keuze van dit bureau heeft overleg plaatsgevonden met de afdeling POI. Het onderzoek had als doel om tot een onafhankelijk en objectief advies te komen over de inschaling van de genoemde functies.

De inschalingsadviezen zijn opgesteld met behulp van het waarderingssysteem Fuwaprov. Dit systeem vormt het waarderingsskader voor de provinciale organisatie. Er zijn een drietal functiebeschrijvingen en bijbehorende onderbouwde functiewaarderingsadviezen opgesteld voor de functies van ambtelijk secretaris, onderzoeker en management assistent.

Het door ons overgenomen advies is voorgelegd aan het college van Gedeputeerde Staten en is geaccordeerd, waarmee de formatie van het bureau is vastgesteld.

4.2 Evaluatie functioneren rekenkamer

In januari 2008 hebben we als rekenkamer ons bezonnen op het eigen functioneren. Daarbij hebben we besloten bij het evalueren van onze rekenkamer ook een extern bureau te betrekken. Tevens waren we geïnteresseerd hoe de belangrijkste actoren het werk van de rekenkamer beoordeelden.

De evaluatie is uitgevoerd door Partners en Pröpper in opdracht van de rekenkamer. Het voortdurend onder de loep nemen van andermans werk, maakt het naar onze mening des te noodzakelijker om ook door anderen het eigen werk te laten evalueren. Vandaar dat we in 2008 besloten opdracht te geven tot een dergelijke evaluatie.

De evaluatie is voor ons nu reeds zinvol geweest omdat het op een systematische wijze in kaart brengt waar ruimte is voor verbetering in ons handelen. De evaluatie zal aangeboden worden aan Provinciale Staten in het voorjaar van 2009.

4.3 Financiën

De financiën van de rekenkamer geven een positief saldo te zien. Dit hangt samen met de reserves die in eerdere jaren 2005 en 2006 zijn ontstaan.

Deze reserve is in 2007 en 2008 grotendeels afgebouwd. Enige ruimte in de reserve in verband met de uit te besteden onderzoeken gedurende de onderzoeksprogrammaperiode biedt op dit moment voldoende flexibiliteit.

Het financieel overzicht 2008 ziet er als volgt uit:

	Begroting	Realisatie
Stand egalisereserve op 1 januari	€ 83.417	€ 83.417
Toegekend budget	€ 293.189	€ 293.189
Totaal beschikbaar in 2008	€ 376.606	€ 376.606
Uitgaven:		
Uitgaven:		
Loonkosten	€ 210.121	€ 221.164
Communicatie	€ 10.367	€ 11.827
Uitbesteden onderzoek	€ 72.572	€ 76.113
Overige kosten	€ 0	€ 4.690
Totaal uitgaven	€ 376.606	€ 313.794
Stand egalisereserve op 31-12		€ 62.812

4.4 Personeel

In de bezetting van de rekenkamer hebben zich geen mutaties voorgedaan. De bezetting van 2,3 fte van het bureau is overigens wel kwetsbaar uit het oogpunt van bezetting bij ziekte. Ziekte van één van de medewerkers heeft direct consequenties voor de productiviteit van het geheel.

5 Samenwerking

5.1 Verzoek rekenkamercommissie Sluis

Begin 2008 bereikte ons namens de rekenkamercommissie Sluis het verzoek tot structurele inzet van onderzoekscapaciteit.

Hoewel wij zeker voordelen zien in bundeling van geld, middelen en expertise binnen de provincie Zeeland zagen we op dat moment, gegeven de zeer beperkte omvang van ons bureau, toch te veel praktische problemen om positief te reageren op dit verzoek. Los daarvan zijn wij van mening dat onze opstelling uiteindelijk zal worden bepaald door de gedachten, die ten aanzien van deze vergaande vorm van structurele dienstverlening leven bij Provinciale Staten.

Ter onderbouwing van onze afhoudende reactie hebben we twee belangrijke redenen genoemd.

Allereerst is de omvang onze onderzoekscapaciteit zeer beperkt. Inzet ten behoeve van andere rekenkamercommissies heeft een directe en grote impact op de capaciteit voor het eigen onderzoekswerk.

Voorts hebben wij aangegeven dat een positieve grondhouding mogelijk zou leiden tot verzoeken van andere rekenkamers binnen de provincie Zeeland. Deze kunnen dan moeilijk worden geweigerd. Het karakter van het bureau gaat dan veranderen van een ondersteuning van provinciale Zeeuwse rekenkamer naar een servicebureau met pooling van onderzoekscapaciteit.

Gezien het vorenstaande waren wij van mening dat het zinvol zou zijn om deze problematiek op de jaarlijkse Zeeuwse Rekenkamerdag in brede zin aan de orde te stellen (zie paragraaf 5.2).

5.2 Zeeuwse Rekenkamerdag

Evenals in 2006 (Middelburg) en in 2007 (Hulst) vond ook in 2008 een Zeeuwse Rekenkamerdag plaats. Dit maal was de rekenkamercommissie Schouwen Duiveland /Tholen gastheer. De rekenkamerdag werd gehouden in het gemeentehuis van Tholen op 24 oktober 2008.

Aangezien ons vanuit Sluis het verzoek bereikt had om "inhuur" van onderzoekers, hebben we op deze dag de mogelijkheid onderzocht tot verdergaande samenwerking tussen de Zeeuwse rekenkamer(commissie)s. Ook om na te gaan welke rol de rekenkamer Zeeland daarin zou kunnen spelen. Uit de inventarisatie op die dag bleek echter dat de behoefte aan nauwere samenwerking en informatie-uitwisseling niet breed gedeeld werd.

Samenwerking werd slechts als zinvol ervaren op ad hoc basis en aan de hand van inhoudelijke thema's. Verdere informatie-uitwisseling vond men over het algemeen evenmin zinvol.

5.3 Samenwerking Zuidelijke rekenkamer

In 2008 is actief gezocht naar mogelijkheden tot samenwerking, mede vanwege de relatief geringe omvang van het bureau die kwetsbaar zijn uit het oogpunt van bezetting. Een concreet verzoek in de kring van provinciale rekenkamers werd gevolgd door een bestuurlijk overleg met de Zuidelijke rekenkamer. Het belang om samen te werken werd door beide rekenkamers als volgt geformuleerd:

"Het verruimen van blikveld en inbreng om daarmee het risico te verkleinen op tunnelvisie en het vergroten van de mogelijkheid tot interprovinciale vergelijking." Daarnaast achten zij het van belang om kennis te nemen en te leren van elkaars aanpak. De Zuidelijke rekenkamer was voorts geïnteresseerd in de ervaringen van de rekenkamer Zeeland met de samenwerking met gemeentelijke rekenkamercommissies.

Als randvoorwaarde is wel opgemerkt dat de rapporten toegesneden op de cultuur en de situatie van de individuele provincie dienen te zijn. In 2009 zal dit voornemen concreet worden uitgewerkt.